

IRENA TYSLOVÁ:
T R A M P I N G
UCHOPENÍ SOCIOKULTURNÍHO
FENOMÉNU TRAMPINGU INSTRUMENTY
KULTUROLOGICKÉ METODOLOGIE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

V evropském kontextu unikátní fenomén trampingu se u nás kupodivu jen výjimečně stává předmětem zájmu společenských věd. Kromě sporadických sond etnologických (K. Altman, Z. Uherek) tak souhrnná bibliografie literatury k trampingu, za niž lze bez rizika omylu považovat seznam použité literatury v předkládané práci, může obsahovat pouze tituly, týkající se buď trampingu nebo kulturologie jen způsobem zpravidla více než méně zprostředkovaným. Diplomantčina ambice „v maximální možné míře využít možností kulturologické metodologie, jejímž cílem není detailní deskripce izolovaných elementů, ale interdisciplinární syntéza“ (s. 104 posuzované práce) vyznačuje její prioritu: Nikdo před ní nezkoumal tramping tak komplexně, nikdo před ní nepojmenoval tak přesvědčivě tramping jako sociokulturní fenomén, nikdo před ní neuvedl tramping do souvislosti se společenskovědními teoriemi. Diplomantka tak činí úspěšně s konceptem *communitas* Victora Turnera a s herní teorií Rogera Cailloise. Jako sociální hnutí byl sice tramping pojmenován opakovaně, nikoliv však prostřednictvím teorií Neila J. Smelsera či Jürgena Habermase a s výsledkem tak přesvědčivým.

Bohatá teoretická východiska práce se plně zúročila v konečném tvaru. Symetrické rozvržení tématu, v první polovině uchopeného z determinant a kontextu, ve druhé viděného prizmatem jeho reflexí ve většinové kultuře, se ukázalo jako ideální kompoziční princip. Krystalicky čistá a přehledná struktura práce dovoluje její autorce otevírat mimořádně bohaté množství témat a přístupů, aniž by se byť na chvíli vytratil horizont syntetického celku či zabloudila čtenářova pozornost. Při-

spívá k tomu také hutná věcná dikce, která ale nevyklučuje evokaci, vtipnou zkratku, hodnotící názvuk.

Dílčí pozitiva práce mohu na ploše posudku uvést jen velmi výběrově a jen enumerativním způsobem: Osobně velmi oceňuji, jak je problém zdrojů trampingu sledován až k pobělohorské konverzi v zásadě jako geneze schopnosti žít mimo systém. Podobně nová a inspirativní je bystrá analýza české krajiny jako jednoho ze zdrojů vzniku trampingu, přesvědčivě dokládána ukázkami z dobrodružné literatury. Zmínku zasluhuje také kvalita rešerše sledující, jak se v našem prostředí vyvíjel obraz Ameriky, či systematický, metodicky čistý a přehledný komplexní obraz vývoje mediálního obrazu trampingu ve 20. století. Promyšlený výběr horizontů, v nichž je sledován přesah trampingu do většinové kultury (hudba, sport, ekologické myšlení a chování a chataření), otevřel možnosti, jichž diplomantka plně využila. Text permanentně zúročuje široký mezioborový záběr a kvalitu diplomantčiny práce s prameny. První charakteristiku lze ilustrovat využitím aktuální literatury z dosti exkluzivní končiny literárněvědného bádání (P. Janáček a M. Jareš), druhou doložit například výtečnou komparativní analýzou *Vlajky a Rosy na kolejích*. Samostatné ocenění zasluhuje také shromáždění a využití všech pěti „trampských“ filmů ze 30. let minulého století.

„Každá z kapitol této práce by mohla být rozšířena do podoby samostatné práce“, píše diplomantka na s. 104. Kromě vyjádření souhlasu k tomu třeba připojit, že si pro to vytvořila nebývale důkladnou základnu. Také námět zkoumání vzájemné závislosti hodnotové orientace trampů a inklinace k životnímu stylu, jehož je trampung součástí, je pro pokračování kulturologického výzkumu velmi vhodný a dokáží si snadno představit například rigorózní práci na toto téma.

Souhrnně mohu konstatovat, že diplomová práce Ireny Tyslové *Tramping. Uchopení sociokulturního fenoménu trampingu instrumenty kulturologické metodologie* plně vyhověla všem požadavkům na tyto práce kladeným a výrazně je překročila jako dílo původní a objevné jak po věcné, tak metodologické stránce. Plně ji proto doporučuji k obhajobě.

V Praze 1. února 2006

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.